

BIJLAGE 2 QUICK SCAN NATUURWETGEVING

Groenewold

Adviesbureau voor
Milieu & Natuur

Quickscan soorten uitbreiding Koemkolkweg 25 Oosterwolde

Opdrachtgever	T. Bultman Koemkolkweg 25 8097 PG Oosterwolde
Contactpersoon	Sjaak van Schaik schaik@vanwestreenen.nl

Uitvoering	Groenewold Adviesbureau voor Milieu & Natuur	
	Dossiernummer	2023-139
	Versie	Sept.23-v1
	Behandeld door	Lex Groenewold
	Datum	19 september 2023

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en doel	3
2	Beschrijving situatie	3
3	Relevante wetgeving	4
4	Aanpak onderzoek.....	4
4.1	Gewenste ontwikkeling	4
4.2	Bronnenonderzoek	5
4.3	Locatiebezoek	5
5	Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna	5
5.1	Vaatplanten	5
5.2	Amfibieën, reptielen, vlinders en libellen	5
5.3	Zoogdieren	6
5.3.1	Vleermuizen	6
5.4	Vogels	6
5.4.1	Vogels algemeen.....	7
5.5	Overige soorten	7
6	Gebiedsbescherming.....	8
6.1	Natura 2000.....	8
7	Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelzone (GO).....	8
7.1	Weidevogels.....	10
8	Conclusies en aanbevelingen	12
8.1	Algemeen	12
8.2	Beschermde soorten.....	12
8.3	Gebiedsbescherming.....	12
8.4	Gelders natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelzone (GO).....	12
8.5	Voorbehoud en zorgplicht	13
8.6	Ecologische kansen / natuurinclusief bouwen.....	14
9	Advies.....	15
10	Literatuur.....	16
	Bijlagen.....	16

Bijlagen

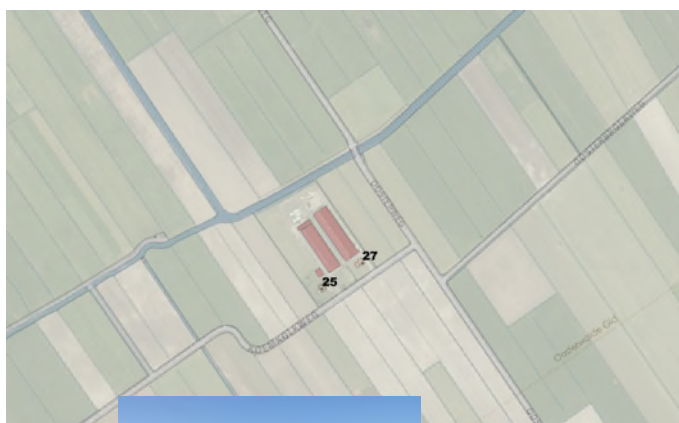
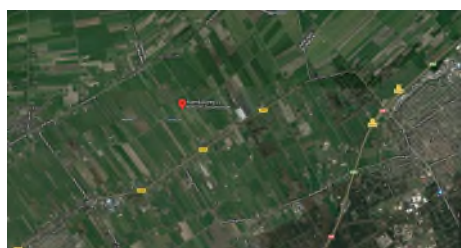
1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Voorbeelden van maatregelen
5. Uitdraai NDFF

1 Aanleiding en doel

Initiatiefnemer heeft in 2021 een aanvraag ingediend voor uitbreiding van de bedrijfsgebouwen van het agrarische bedrijf aan de Koemkolkweg 25 te Oosterwolde, gemeente Oldebroek. De gemeente heeft gevraagd een quickscan uit te voeren om te bepalen of beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur is gevraagd dit onderzoek uit te voeren.

2 Beschrijving situatie

Een overzicht van de situatie is weergegeven in de figuren hieronder en in de bijlage. Het betreft een geiten- en kalverenbedrijf in het buitengebied van Oldebroek, midden tussen Oosterwolde en Wezep. Plan is het bouwvlak met 9.247,5 m² te uit te breiden in noordelijke en oostelijke richting. Het betreft sleufsilos, een extra loods en uitbreiding van de bestaande stallen aan de noordwestzijde. De uitbreiding is vooral bedoeld voor opslag en t.b.v. de kalveren. Verder is er veel aandacht voor de natuur en landschappelijke inpassing. Het plan is de stallen landschappelijk in te passen door aanleg van natuurlijke elementen langs de noord en oostzijde van het perceel. Mede vanwege de coronapandemie is voor de sleufsilos een tijdelijke vergunning verleend voor een periode van 10 jaar, vooruitlopend op een definitieve aanvraag. De voorliggende natuurtoets is een actualisatie van de quickscan uit 2021 moet duidelijk maken of er beschermde soorten of verblijfplaatsen in het geding zijn.

3 Relevante wetgeving

De natuur in Nederland is beschermd. Er zijn beschermde gebieden en beschermde soorten. De bescherming is per 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). De provincie is in de meeste gevallen bevoegd gezag voor ontheffingen en vergunningaanvragen. Voor wat betreft de Europees beschermde gebieden en daarin levende soorten sluit de Wet hierop aan (Habitat- en Vogelrichtlijn en Verdrag van Bern en Bonn). Dit omvat ook de bescherming van de Natura 2000-gebieden.

Ook de soortbescherming sluit aan bij de Europese regelgeving. Alle in het wild voorkomende vogels zijn beschermd (art. 3.1 Wnb, conform Vogelrichtlijn). Verder alle soorten uit de Habitatrichtlijn (strikt beschermde soorten, art. 3.5 Wnb). Tot slot is er nog een nationale lijst met 'Andere soorten'. Deze nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb, 1^e lid) zijn aangewezen in de Bijlage bij de Wnb. Onderdeel A betreft een verbod op het opzettelijk doden of vangen van de genoemde in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Onderdeel B verbiedt het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van de genoemde vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde plannen en vindt toetsing plaats.

Als door het treffen van maatregelen tijdens de werkzaamheden en na de realisatie van het project, is te voorkomen dat overtreding plaatsvindt van de verbodsbepalingen uit de Wnb én de functionaliteit van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen komt niet in het geding, dan is er geen ontheffing nodig. In sommige gevallen is het noodzakelijk of raadzaam om vooraf een ontheffing aan te vragen bij de Provincie. Ook kan het zijn dat voor een aantal van de geplande activiteiten vrijstelling geldt. Dit kan per provincie enigszins verschillen.

Als het plan invloed heeft op Natura 2000 gebied of gelegen is in het Gelders Natuurnetwerk (GNN), dan moet dit inzichtelijk worden gemaakt en is mogelijk een vergunning noodzakelijk. Ook hiervoor is de provincie het bevoegd gezag.

Een samenvatting van de natuurwetgeving is weergegeven in Bijlage 3.

4 Aanpak onderzoek

De voorliggende quickscan is gebaseerd op een locatiebezoek, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens, literatuurgegevens en bekende ecologische principes. Hieruit moet blijken of en zo ja welke beschermde soorten in het plangebied voorkomen of kunnen voorkomen. Verder is gekeken of de voorgenomen activiteiten invloed hebben op beschermde gebieden.

Als er negatieve effecten mogelijk zijn zal kort worden ingegaan op mogelijke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen. Ook op basis van de algemene zorgplicht kan het nodig zijn maatregelen te treffen.

4.1 Gewenste ontwikkeling

Het plan omvat het bouwrijp maken van het grasperceel en realisatie van de uitbreiding van de bedrijfsbebouwing en de sleufsilos. Daarnaast het herinrichten van de noordgrens met een natuurlijke oever, aanleg van landschapselementen en een herinrichting van de oostelijke perceelsgrens. Deze activiteiten vallen onder de definitie van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling op basis van de Wet natuurbescherming. De effecten op beschermde soorten

zijn beoordeeld op basis van de diverse uit te voeren activiteiten. Uitgangspunten hiervoor zijn:

- het verwijderen van enige vegetatie (grasland)
- het bouwrijp maken
- het aanleggen van een nieuwe afwatering
- het realiseren van de uitbreiding (sleufsilos, nieuwe loods, uitbreiding stallen)
- de herinrichting van noordoever en oostgrens en aanleg van kruidenrijk grasland en een natuurlijk ingerichte poel.

4.2 Bronnenonderzoek

Het perceel ligt in kilometerhok x:192/y:497-498. Een eerste indruk is te verkrijgen bij het Natuurloket en sites als waarneming.nl. Met deze gegevens in combinatie met een locatiebezoek en ecologische kennis kan een goede inschatting worden verkregen van de locatie en het belang daarvan voor verschillende soorten.

Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen is verder gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke en betrouwbare bronnen, zoals verspreidingsatlassen, rapporten, recente artikelen, eigen gegevens en internetsites (zie literatuurlijst). Hierbij is ook gebruik gemaakt van een uitdraai van de NDFF uit quickscanhulp.nl.

4.3 Locatiebezoek

Tijdens een locatiebezoek op 16 april 2021 en 24 augustus 2023 is het gebied en de directe omgeving opgenomen. Het bezoek levert informatie over de op dat moment aanwezige soorten. Een quickscan is geen volledige inventarisatie. Om toch een goed beeld te krijgen van te verwachten soorten is een locatiebezoek bij de quickscan wel van groot belang. Samen met beschikbare literatuurgegevens is dan een inschatting te maken van de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk hier voorkomende beschermde soorten of verblijfplaatsen.

5 Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag of er beschermde soorten voorkomen in of om het plangebied. Hierbij zijn de meest voorkomende soortgroepen apart benoemd.

5.1 Vaatplanten

Het perceel bestaat geheel uit kort gemaaid bemest grasland. Er zijn alleen algemene planten, bomen en struiken aangetroffen, zoals hondsdrif, witte dovenetel, pinksterbloem, speenkruid en diverse grassen. Er zijn in de huidige situatie geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten.

Bij verdere realisatie van de plannen is geen sprake van overtreding van art. 3.5 of 3.10 Wnb. Het aanvragen van een ontheffing is voor de nog aanwezige flora niet nodig.

5.2 Amfibieën, reptielen, vlinders en libellen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën, reptielen, vlinders, of libellen aangetroffen. In het slootje is gekeken naar eierklompen van bruine kikker of strengen van de gewone pad. Deze zijn niet gezien. Ook kikkervisjes zijn niet in de sloot gezien. De sloot lijkt hier ook matig geschikt voor. Voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt een vrij-

stelling op basis van de Omgevingsverordening. Wel geldt altijd de zorgplicht. Bij het bouwrijp maken dient vanuit het oogpunt van zorgvuldig handelen rekening te worden gehouden met mogelijk aanwezige dieren in het slootje. Dat kan bijvoorbeeld door eerst de nieuwe afwatering te graven en bij het uitbaggeren van de oude sloot het slib enige dagen langs de oever van de nieuwe sloot te laten liggen. Ook kan bij het dempen van zuid naar noord worden gewerkt zodat mobiele dieren richten de wetering kunnen vluchten.

Het gebied is geen typisch leefgebied voor reptielen of beschermde vlindersoorten. Er zijn daarmee door realisatie van de plannen geen negatieve effecten te verwachten op deze soortgroepen. Een ontheffing op basis van art. 3.5 of 3.10 van de Wnb is voor deze soortgroepen niet nodig.

5.3 Zoogdieren

Uit de (wijdere) omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van haas, hermelijn, bever, boommarter, eekhoorn en egel. Er zijn in het plangebied zelf, geen zoogdieren of verblijfplaatsen daarvan aangetroffen of te verwachten. Wel is een haas gezien in het naastgelegen weiland (foto). Het betreft in de bestaande situatie een vlak en open terrein. Gezien de kenmerken zijn op het terrein behoudens een enkele doortrekker geen kleine marterachtigen te verwachten. Op basis van de waarnemingen en de lokale situatie verdwijnen met zekerheid geen beschermde verblijfplaatsen.

Bij de planrealisatie kan een klein aantal verblijfplaatsen van de algemene en laag beschermde kleine zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten hier echter niet nodig, omdat hiervoor behoudens de algemene zorgplicht, vrijstelling geldt conform de Omgevingsverordening Gelderland.

5.3.1 Vleermuizen

Volgens de literatuurgegevens komen in de omgeving van het plangebied diverse soorten vleermuizen voor, zoals de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Deze soorten zijn strikt beschermd onder de Wet natuurbescherming, op basis van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Zowel de zomer- als winterkolonies, als paarplaatsen en kraamkamers zijn beschermd tegen verstoring en vernietiging.

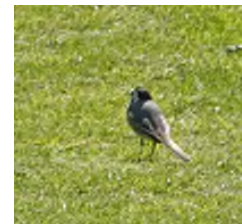
Er worden geen grote bomen gekapt. In de kopgevel van de stal zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig. Er verdwijnen met zekerheid geen verblijfplaatsen van vleermuizen. Het is mogelijk dat vleermuizen in het gebied foerageren. Dat is het meest waarschijnlijk langs de randen en betreft zeker geen essentieel foerageergebied. De verwachting is dat het gebied na realisatie van de plannen meer geschikt zal worden voor deze soortgroep. Zowel door meer beschikbaarheid van verblijfplaatsen als door beter foerageergebied.

Het aanvragen van een ontheffing op basis van de Wnb is voor zoogdieren niet nodig.

5.4 Vogels

Er is geen broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van waarnemingen tijdens de veldbezoeken, de terreingesteldheid, waarnemingen uit de directe omgeving, bekende verspreidingsgegevens en ervaring is een inschatting gemaakt over mogelijk aanwezige soorten in het gebied.

Tijdens het bezoek zijn de volgende soorten in of om het plangebied gezien of gehoord: spreeuw, witte kwikstaart (foto), huismus, zwaan, meerkoet, en in de weilanden verderop kievit, grutto, tureluur, zwarte kraai, ooievaar en buizerd.

De huismus is foeragerend gezien rond het pand. De soort broed in/op de woning en gebruikt de stallen om te foerageren. De spreeuw is gezien en gehoord op de nok van het pand. Mogelijk broedt de spreeuw daar ergens. Alle broedende vogels zijn beschermd, totdat de jongen zijn uitgevlogen. Vanuit oogpunt van zorgvuldig handelen is daarom het advies de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Weidevogels zijn alleen verder weg gezien, op de andere omliggende weilanden en akkers. Broedsels in het veld tussen de boerderij en de Oosterweg zijn niet te verwachten (zie verder H7.1).

5.4.1 Vogels algemeen

In het algemeen geldt dat ingrepen in een plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli - huismus 15 augustus) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien is dat verboden (art. 3.1 Wnb).

Verstoring van broedvogels is in sommige gevallen wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op de populatie (art. 3.1 lid 5). Het beschadigen of vernietigen van nesten is wel verboden en dient te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Is dat niet mogelijk dan dient aantoonbaar te zijn onderzocht (deskundige) dat er geen vernietiging van nesten van broedvogels zal plaatsvinden.

Als bijv. met de inrichting van het terrein wordt gewacht tot het broedseizoen bestaat een kans dat grondbroeders eieren gaan leggen. Dan moet met de realisatie worden gewacht tot de jonge vogels zijn uitgevlogen. De effecten op (broed)vogels in het plangebied en de directe omgeving zullen verder beperkt of nihil zijn. Na realisatie van het plan ontstaan door de aanleg van beplanting en tuinen overigens ook weer nieuwe broedmogelijkheden.

Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Is dat niet mogelijk dan dient aantoonbaar te zijn onderzocht (deskundige) dat er geen vernietiging van nesten, eieren of jongen zal plaatsvinden.

5.5 Overige soorten

Van de overige beschermde soorten en soortgroepen is te stellen dat deze in het plangebied niet voorkomen of zijn te verwachten. Ook zullen de geplande activiteiten geen effect hebben op deze soorten.

6 Gebiedsbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft in algemene zin de te verwachten effecten van realisatie van het bestemmingsplan op beschermde gebieden en doelsoorten. Het plangebied ligt in het buitengebied van Oldebroek, in de polder Oosterwolde.

Artikel 2.1 Wnb vormt de invulling van de gebiedsbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en heeft als doel het beschermen en instandhouding van bijzondere gebieden in Nederland. De Wnb sluit aan bij de Europese gebiedsbescherming zoals vastgelegd in de Vogel- en Habitatrichtlijn. De Nederlandse wetgeving heeft dit vastgelegd in een groot aantal Natura 2000 gebieden.

6.1 Natura 2000

Natura 2000 omvat een samenhangend Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Alle Europese lidstaten dragen hieraan bij. Natura 2000 is gericht op het behoud van natuurgebieden en de ontwikkeling daarvan. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen hiervoor de onderliggende basis. Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

In de omgeving is een aantal Natura 2000-gebieden gelegen. Het betreft de Veluwe op 2,6 km, de Veluwertandmeren op 2,7 km en de Rijntakken op 7.1 km (zie figuur hiernaast PDOK april 2021).

Diverse habitats en soorten van deze gebieden zijn beschermd. Gezien de aard van het plan en de ligging t.o.v. de Natura 2000 gebieden zijn ten opzichte van de huidige situatie met zekerheid geen negatieve effecten van het plan te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen en habitattypen.

Voor de berekening van de stikstofdepositie is door bureau Van Westreenen een separate rapportage opgesteld.

7 Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelzone (GO)

Naast toetsing op Natura 2000 gebied vindt separaat een toetsing plaats op het Gelders Natuurnetwerk (GNN), de voormalige Ecologische hoofdstructuur. Voor het GNN is door de provincie Gelderland een aantal criteria opgesteld waaraan wordt getoetst of een plan invloed heeft op de wezenlijke waarden en kenmerken.

Daarnaast zijn Groene Ontwikkelzones (GO) aangewezen. Dat zijn gebieden met andere functies dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met de natuur van het Gelders Natuurnetwerk en daar functioneel mee samenhangen. Het beleid in de GO is gericht op de versterking van die samenhang.

Het plangebied ligt buiten het GNN, maar wel binnen de GO (zie figuur resp. groen en bruin).

Voor het GNN geldt in principe geen externe werking. Verder onderzoek of een ontheffing zijn voor het GNN niet nodig.

Het betreffende GO is aangewezen als gebied 134 Polder Oosterwolde, Polder Oldebroek en Polder Hattem. Kernkwaliteiten zijn o.a. weidevogelgraslanden van relatief hoge kwaliteit, foerageergebied voor wintergasten en watervogels van de Randmeren, boerderijen en op pollens, rust, ruimte en donkerte in de Polder Oosterwolde.

Ontwikkeldoelen zijn o.a. het handhaven openheid en leegte, ontwikkelen weidevogelbiotopen, ontwikkelen moeras- en watervogelbiotopen, ontwikkelen samenhangende keten van kleinschalige moerasbiotopen: model kamsalamander.

Omgevingsverordening 2023

In de Omgevingsverordening Gelderland van januari 2023 geldt voor het GNN het *Nee tenzij..*, principe en voor de GO het *Ja mits....* principe. De ontwikkelingsdoelstelling omvat ontwikkeling van functies in combinatie met versterking van de kernkwaliteiten natuur en landschap. In de GO worden natuur- en landschapselementen aangelegd ter verbetering van de migratiemogelijkheden voor planten en dieren volgens omschreven ontwikkelingsmodellen.

De kernkwaliteiten van de GO bestaan uit de aanwezige ecologische waarden, de ecologische samenhang met inliggende en aangrenzende natuur van het GNN, de geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid en de landschappelijke waarden.

Voor delen van de GO die tevens weidevogel- en ganzenfourageergebied zijn, is vooral een conserverend beleid van kracht, gericht op het behoud van openheid. Hier ligt geen ontwikkelingsdoelstelling.

In dit geval ligt de bestaande boerderij buiten en de geplande uitbreiding grotendeels binnen het weidevogelgebied (figuur oranje).

Bij uitbreiding van bestaande functies is de omvang van de uitbreiding van belang, omdat deze rechtstreeks verband houdt met het effect ervan op de kernkwaliteiten. Een grootschalige uitbreiding is mogelijk onder de voorwaarde dat deze gecombineerd wordt met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. Een grootschalige uitbreiding is een uitbreiding met meer dan 30 procent van de bestaande bestemming. Met een bijzondere toegevoegde waarde van de functiecombinatie, die bijdraagt aan de versterking van de kernkwaliteiten, is een dergelijke ontwikkeling in te passen in de GO.

In deze situatie betreft het op basis van de Omgevingsverordening een grootschalige uitbreiding. Er is dan ook een inpassingsplan nodig welke een substantiële bijdrage levert aan de kernwaarden en ontwikkeldoelen van de GO 134 Polder Oosterwolde.

De Groene Ontwikkelingszone draagt in het bijzonder bij aan de belevingswaarde van het waardevolle cultuurlandschap en heeft daardoor een bijzondere rol voor extensieve openluchtrecreatie. Daarom wordt aan uitbreiding van bestemmingen voor extensieve openluchtrecreatie dezelfde randvoorwaarde gesteld als aan grondgebonden landbouw en het landgoedbedrijf. Het gaat dan bijvoorbeeld om routegebonden voorzieningen, dagrecreatie-terreinen en dergelijke.

De Oosterweg is onderdeel van het netwerk van fietsknooppunten. De Oosterweg loopt langs het perceel. Natuurlijke inrichting van de randzone van het perceel langs de Oosterweg kan bijdragen aan de beoogde belevingswaarde van het gebied. Initiatiefnemer heeft hiervoor plannen en zal dit in een inpassingsplan meenemen.

Omgang met kernkwaliteiten

Bij de beoordeling van de effecten op kernkwaliteiten in de GO is het steeds van belang dat oppervlakte en ecologische samenhang niet worden aangetast dan wel substantieel worden versterkt. Het kan zijn dat een beperkt effect niet geheel is te vermijden door een voorgenomen uitbreiding. Alhoewel uitgangspunt is dat die beperkte aantasting zo veel mogelijk wordt voorkomen is - in gevallen waarin dit niet mogelijk blijkt - door een toename in oppervlakte natuur en verbetering van de ecologische samenhang, toch een positief saldo te bereiken.

Initiatiefnemer is van plan de noordoever van de wetering natuurlijk in te richten en te beheren. Een deel is al uitgevoerd (zie foto) en het plan is dit door te trekken richting de oostgrens van het perceel. In de noordoosthoek komt een natuurlijke poel van minimaal 100 m² met een glooiende noordoever. De resterende strook langs de Oosterweg wordt ingezaaid met een bloemrijk graslandmengsel en gemaaid volgens het principe van sinusbeheer, waarbij telkens een deel wordt gemaaid en een deel blijft staan. Hierdoor hebben vlinders en andere insecten de kans om eieren af te zetten, rupsen kunnen verpoppen en hebben een betere kans om te overleven. Hiermee is een substantiële versterking te realiseren van het landschap en de biodiversiteit.

7.1 Weidevogels

Ten aanzien van aangewezenweidevogelgebieden stelt de verordening dat een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen is toegestaan als deze geen nadelige gevolgen kunnen hebben voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

In de voorliggende situatie is initiatiefnemer al jaren betrokken bij het agrarisch natuurbeheer, waarbij in de polder Oosterwolde diverse plasdrassituatie zijn gecreëerd en veel aandacht is voor de bescherming van weidevogels en ontwikkeling van goede situaties. Dit in samenspraak tussen boeren, natuurorganisaties, jagers en waterschap.

De beoogde uitbreiding vindt plaats op een stuk weidegrond tussen de Oosterweg en direct grenzend aan de boerderij, waar niet door weidevogels wordt gebroed. Het grootste gedeelte van het perceel tussen de boerderij en de Oosterweg is echter wel onderdeel van het aangewezen weidevogelgebied.

Langs de weg is het plan of een bomenrij of een struiklaag te realiseren. De exacte invulling is nog niet bekend. In overleg met de gemeente zal een keuze moeten worden gemaakt, waarbij ook de openheid van het landschap wordt betrokken. Een struiklaag of knip- en scheerheg is wel nuttig voor zoogdieren als trekroute en schuilgelegenheid voor zoogdieren en vogels, maar draagt minder bij aan de openheid van het gebied.

De vraag is nu of het plan om een loods te realiseren negatieve effecten op het broedgebied van weidevogels. In de eerdere quickscan bleek al dat de kans niet groot werd ingeschat dat het deel tussen de boerderij en de weg door weidevogels zou worden gebruikt als

nestplaats. Dit omdat de afstand tussen de Oosterweg (fietsroute) en de boerderij met activiteiten daarvoor te klein is (<100m). Uit literatuurgegevens blijkt dat de verstoringafstand zeker 100-150m bedraagt voor de meeste weidevogels. Activiteiten op de Oosterweg of bij de boerderij zijn daarmee te verstoringend voor broedende vogels. Daarmee is het perceel niet geschikt als broedlocatie.

Er is ook overleg geweest met het Coöperatief Agrarisch Natuur Collectief Veluwe. Hiervan is een overzicht verkregen van alle legfels van weidevogels van in de periode 2015-2023. Daaruit blijkt dat het betreffende weiland inderdaad nooit is gebruikt als nestplaats voor weidevogels. Dat geldt overigens ook voor een brede strook langs de westzijde van de boerderij. De omliggende weilanden en akkers worden wel benut door weidevogels.

De gevraagde uitbreiding zal dus geen negatieve effecten hebben op de functie als broedgebied voor weidevogels. In combinatie met de beoogde natuurlijke inrichting van de oevers en de aan te leggen poel, zal de natuurwaarde van het perceel veeleer toenemen. Ook is de verwachting dat het resterende deel grasland tussen boerderij en de weg na het inzaaien met bloemrijk grasland meer insecten zal trekken en daarmee een beter foerageergebied zal worden.

Substantiële versterking

Zowel bij nieuwvestiging als bij een grootschalige uitbreiding dient, naast een goede landschappelijk inpassing, sprake te zijn van een per saldo substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de GO. Daarbij is zowel de invulling van het begrip "substantieel" van belang als de wijze waarop de afspraken worden vastgelegd.

Met de genoemde maatregelen is een substantiële bijdrage te leveren aan een aantal van de ontwikkeldoelen van de GO Polder Oosterwolde.

Mogelijk worden de maatregelen opgenomen in een voorwaardelijke verplichting in het betreffende bestemmingsplan of door het sluiten van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag (eventueel in combinatie met een boetebeding), alvorens het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

De provincie adviseert gemeenten om voor de GO een vereveningsbeleid uit te werken in haar eigen ruimtelijk beleid. Daarvoor kunnen verschillende methodes worden gehanteerd. De keuze is afhankelijk van aard en omvang van de gewenste verevening en kan per geval verschillen. Bij kleine ingrepen kan een vereveningsparagraaf in de eigen structuurvisie en een verdere uitwerking daarvan in een bestemmingsplan de oplossing zijn. Daarbij kan dan een fonds worden ingesteld ter versterking van natuur en landschap. Het fonds wordt gevoed met beperkte bijdragen bij kleinschalige uitbreidingen. Vanuit dit fonds zijn projecten te financieren die bijdragen aan de versterking van natuur en landschap en in het bijzonder aan de realisatie van de verbindingzones volgens de beschreven ontwikkelingsdoelstelling.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Algemeen

Verschillende soorten planten, dieren worden beschermd in de Wet natuurbescherming. Op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn, zijn in de Wet speciale beschermingsgebieden aangewezen. Een ruimtelijke ontwikkeling is alleen mogelijk als duidelijk is dat de nesten, holen of andere verblijfplaatsen niet worden vernield of beschadigd. Verstoring is in sommige gevallen wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op populatieniveau. Beschermden planten mogen niet worden verwijderd van hun groeiplaats. Ook mogen door een ruimtelijke ontwikkeling geen significant negatieve effecten plaatsvinden op beschermde gebieden.

Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur heeft in 2021 een natuurtoets uitgevoerd voor de uitbreiding van de agrarische bedrijfsgebouwen aan de Koemkolkweg 25 te Oosterwolde, gemeente Oldebroek. Mede vanwege de coronapandemie is voor de sleufsilo's inmiddels een tijdelijke vergunning verleend voor 10 jaar, vooruitlopend op de planprocedure. Er is nu gevraagd om een actualisatie van de quickscan. Uit de quickscan moet blijken of de realisatie van het plan gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden.

8.2 Beschermde soorten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten of verblijfplaatsen aangetroffen. Specifiek is gezocht naar (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen, marters, uilen en eventuele jaar rond beschermde nesten van vogels. Deze zijn in de geplande uitbreiding niet aanwezig en met zekerheid uit te sluiten.

Er geldt een vrijstelling voor de algemeen beschermde soorten (Omgevingsverordening Gelderland). Overigens blijft de algemene zorgplicht altijd van kracht.

Een ontheffing Wnb soorten is niet nodig.

8.3 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt in het buitengebied van Oldeboek in de polder Oosterwolde. De Natura 2000-gebieden Veluwe, Veluwerandmeren en Rijntakken liggen op meer dan 2,5 km afstand. Het plan heeft geen negatieve effecten op beschermde habitats en soorten. Door bureau Van Westreenen is een separate stikstof rapportage opgesteld.

Nader onderzoek of een vergunning Wnb gebieden is hiermee niet nodig.

8.4 Gelders natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelzone (GO)

Het plan ligt buiten de begrenzing van het GNN, maar binnen de GO, gebied 134 Polder Oosterwolde. In de GO geldt het ja mits... principe. Uitbreiding van bestaande activiteiten is toegestaan mits er een substantiële bijdrage wordt geleverd aan de kernkwaliteiten.

Dit omvat o.a. de aanwezigheid van boerderijen, rust, ruimte, openheid en landschappelijke waarden. Naast de uitbreiding is het plan de oever van de wetering aan de noordzijde geheel natuurvriendelijk in te richten. Op de noordoostzijde is een natuurvriendelijke poel gepland met een oppervlak van minimaal 100m² en een glooiende noordoever. Een deel van de natuurlijke oever is al gerealiseerd. Langs de Oosterweg komt een natuurvriendelijke strook met bloemrijk grasland en bomen of struiken. Hiertoe zal initiatiefnemer een inpassingsplan opstellen.

De geplande loods en de sleufsilos liggen in het door de provincie Gelderland aangewezen weidevogelgebied. De ontwikkeling kan dan alleen plaatsvinden als er geen negatieve effecten zijn te verwachten voor de functie als broedgebied voor de weidevogels. Uit de literatuur is bekend dat voor weidevogels een vluchtafstand geldt van minimaal 100m. De afstand tussen boerderij en de Oosterweg is minder dan 100m. Daarmee is het perceel met zekerheid niet geschikt als broedgebied voor weidevogels. De kaarten met de legels van weidevogels in de periode 2015-2023 bevestigen dat beeld.

8.5 Voorbehoud en zorgplicht

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek. Om de risico's op verstoring van beschermde soorten (bijv. vogels) op het werkterrein te minimaliseren, wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Algemene zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de onthefingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb).

Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Dit betekent onder meer dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen van het plan. Bij de uitvoering moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het voorkomen van verontrusting of verstoring in de kwetsbare perioden zoals de broed-/voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden kan per soortgroep verschillen. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een plangebied in die periode bouwrijp wordt gemaakt, geeft realisatie gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar meestal geen problemen. Vaak is het voldoende om rekening te houden met de broedtijd (15 maart-15 juli-huismus tot 15 augustus).

Als bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie buiten het broedseizoen worden verwijderd of kunnen bomen buiten het broedseizoen worden gekapt, zodat er geen vogels gaan broeden. Hierbij geldt overigens wel de algemene zorgplicht.

Beschermde soorten

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

8.6 Ecologische kansen / natuurinclusief bouwen

Overigens zijn in de nieuwbouw relatief eenvoudig extra voorzieningen te realiseren voor vogels en/of vleermuizen. Door de betere isolatie van woningen verdwijnen openingen, kieren e.d. en daarmee nest- en schuilplaatsen, die vroeger heel gewoon waren. De maatregelen kosten weinig geld maar betekenen veel voor de betreffende soorten. Zo is een bijdrage te leveren aan het behoud van deze soorten voor de toekomst.

Bijvoorbeeld een speciale nestkast of plank voor boerenzwaluwen of gierzwaluwen (eten veel muggen). Een kast of andere voorziening voor de huismus of voor vleermuizen (eten veel muggen)

Een aantal voorbeelden is weergegeven in Bijlage 4.

Natuurlijke poelen

Een optie is om een natuurlijke poel toe te voegen. Natuurlijke poelen zijn minimaal 100 m² en hebben een diepte van maximaal 1-1.5m. De poelen moeten een geleidelijk oplopende oever hebben aan bij voorkeur de noord- of noordoostzijde. Glooiende oevers bieden volop kansen aan diverse soorten planten, libellen, vlinders en amfibieën.

Een goede poel moet ca. 6 uur zon per dag kunnen krijgen en bij voorkeur geen overdadige bladval in het water.

Zonlichtinval op de glooiende oever. Tekening voor de aanleg van een grote amfibieënpool.

9 Advies

- 1) Initiatiefnemer heeft het voornemen de bedrijfsgebouwen aan de Koemkolkweg 25 te Oosterwolde, gemeente Oldebroek uit te breiden. Daarbij is het plan de resterende perceeldelen aan de noord- en oostzijde van het perceel natuurvriendelijk in te richten. Ook is het plan in de noordoosthoek een natuurlijk ingerichte poel te realiseren.
- 2) Op de planlocatie zijn met zekerheid geen beschermde soorten of verblijfplaatsen aangetroffen of te verwachten. Nader onderzoek of een ontheffing Wnb soorten is niet nodig.
- 3) Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 2,5 km van het plangebied. Er zijn daarmee geen negatieve gevolgen te verwachten voor beschermde soorten of habitats.
- 4) De stikstofdepositie is berekend door bureau Van Westreenen in een separate rapportage.
- 5) Het plan valt buiten de begrenzing van het GNN, maar ligt binnen de GO, gebied 134 Polder Oosterwolde. Met de beoogde inrichting van de noord- en oostzijde van het perceel wordt een positieve bijdrage geleverd aan de kernkwaliteiten van de GO.
- 6) Het terreindeel tussen de bestaande boerderij en de Oosterweg is in de verordening Gelderland opgenomen als weidevogelgebied. Nieuwe activiteiten mogen dan alleen als er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de functie als broedgebied. De afstand tussen de boerderij en de Oosterweg bedraagt minder dan 100m. De verstoringafstand voor weidevogels bedraagt minimaal 100m. Daarmee is al voldoende aangetoond dat het perceel niet geschikt is als broedlocatie. Dit wordt ondersteund door de gegevens van de legsels van weidevogels in de afgelopen 9 jaar.
- 7) Bij uitvoering van de werkzaamheden altijd invulling geven aan de 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming), wat inhoudt dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.
- 8) Concreet betekent de zorgplicht hier dat het bouwrijp maken bij voorkeur plaatsvindt buiten de broedtijd. De beste tijd voor uitvoering van de werkzaamheden is dan tussen juli en februari.
- 9) Het advies is verder om bij de realisatie van de plannen een aantal voorzieningen mee te nemen voor vogels zoals de boerenwaluw.

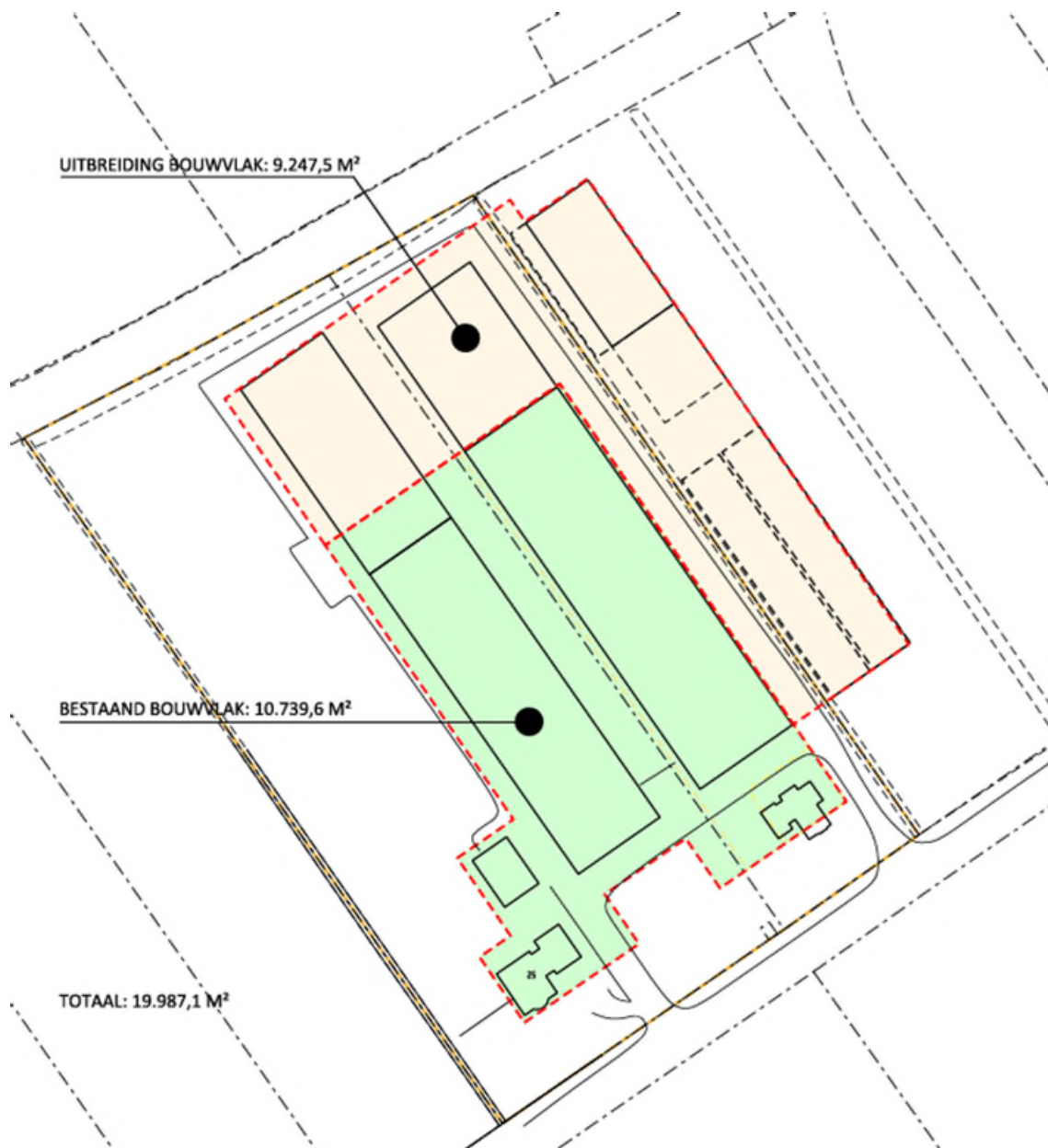
10 Literatuur

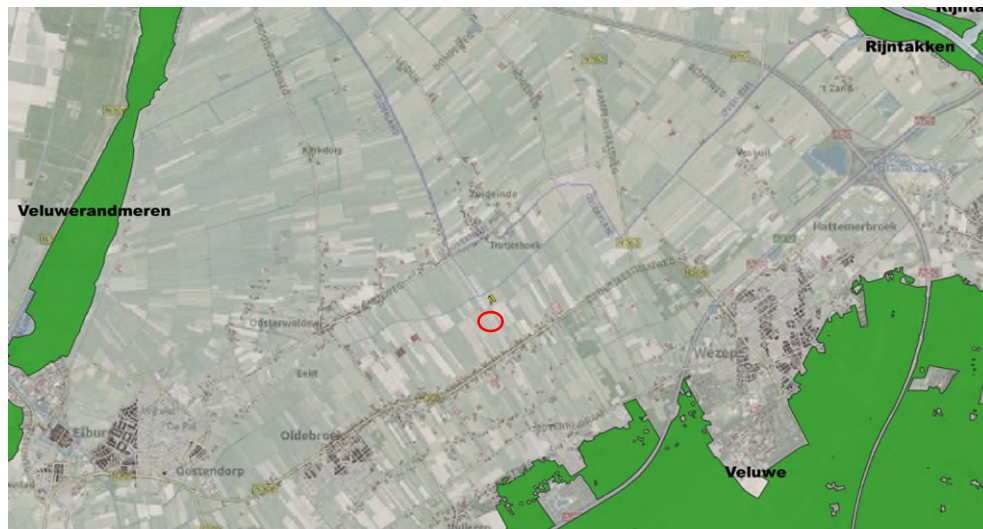
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Huismus 1.0
- BIJ12, Juli 2017 Kennisdocument Steenuil 1.0
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Gierzwaluw 1.0
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Das 1.0
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 1.0
- Eekeren, N. van & F. Smeeding, 2006, Praktijkhandleiding Evenwichtige verschraving van natuurgronden door uitmijnen van fosfaat met grasklaver en kalibemesting.
- Janssen, J.A.M. en Schaminée, J.H.J., 2008: Soorten van de habitatrichtlijn
- Lange, R., P.Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van BiZa, juli 2019, Factsheet woningbouwplannen, stikstof en Natura-2000 gebieden
- Provincie Gelderland: Omgevingsverordening
- Provincie Gelderland: Mitigatiecatalogus gebouwde soorten, Arcadis, 27 september 2018
- Regiebureau Natura 2000, Naslagwerk Natura 2000
- www.gegevensautoriteitnatuur.nl
- www.infomil.nl
- <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl/>
- www.Natura2000.nl
- www.Natuurloket.nl
- www.RAVON.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.soortenregister.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/Natura2000>
- <http://www.vleermuis.net>
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)
- www.wetten.nl

Bijlagen

1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Voorbeelden van maatregelen
5. Uitdraai NDFF

Ligging t.o.v. Natura 2000 gebied Veluwe (groen)

Ligging t.o.v. GNN (groen) en GO (bruin)

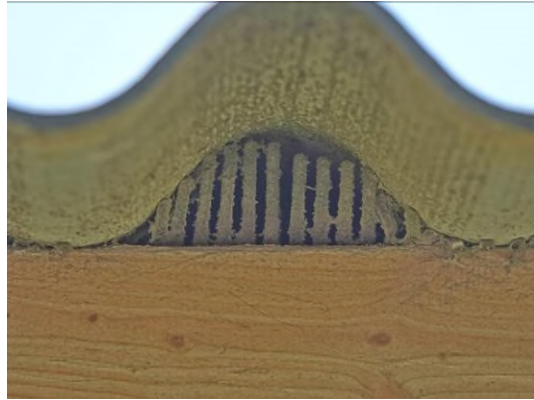
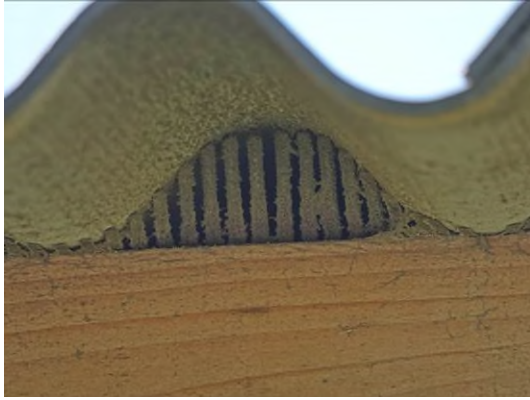

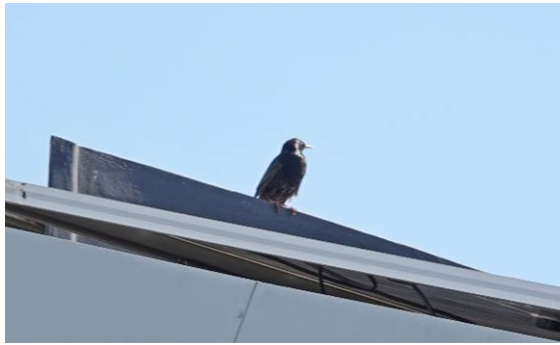
Ligging t.o.v. weidevogelgebied

Bijlage 2 Foto's plangebied

Spreeuwen 2021

Witte kwikstaart (links) en knobbelzwaan 2021

Foto's hierna augustus 2023

Gerealiseerde sleufsilo's

Gerealiseerde sleufsilo's

Noordzijde met beoogde natuurvriendelijke sloot

Gerealiseerde oever (links) en nog aan te passen

Zoetwaterschelpdieren (links) en waterhoen

Waterhoen (links) en meerkoet

Gerealiseerde natuurvriendelijke oever

Weiland tussen boerderij en Oosterweg

Weiland tussen boerderij en Oosterweg (links) en veld ten noorden sloot (haas en ooievaar)

Bijlage 3

Samenvatting Natuurwetgeving

Samenvatting Wet Natuurbescherming

Versie November 2022

Inleiding

In deze bijlage worden in het kort het wettelijk kader van de natuurwetgeving beschreven en de toepassing bij ruimtelijke ingrepen en beheer. De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en Nationale wet- en regelgeving. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb vervangt de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet beoogt waardevolle natuur te beschermen met duidelijke en eenvoudige regels. Er is net als in de oude regelgeving onderscheid tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Daar waar sprake is van Europese bescherming verandert er qua beschermingsniveau niet zo veel. In de soortenbescherming is wel het één en ander gewijzigd voor wat betreft de nationale bescherming.

De uitvoeringsregels zijn vastgelegd in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming.

Doel van de Wet

Vooruitlopend op de Omgevingswet beoogt het Rijk met de bovengenoemde samenvoeging van drie wetten in de Wnb, invulling te geven aan vermindering en vereenvoudiging van het aantal regels. Artikel 1.10 geeft aan dat de Wnb gericht is op

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Hiermee is ook duidelijk dat natuur en economie beide van belang worden geacht en dat het ontwikkelen van natuur ten dienste kan staan van maatschappelijke functies. Of zoals de memorie van antwoord het stelt: *'De ambitie van het natuurbeleid en het doel van de natuurwetgeving is om de natuur en de maatschappij, ecologie en economie, met elkaar te verbinden en zo mogelijk elkaar laten versterken.'*

Ook is er de verplichting natuurvisies op te stellen (art. 1.5-1.7). Dit gebeurt op provinciaal niveau via een Natuur- of Omgevingsvisie en het vaststellen van een verordening. Ook het Rijk stelt een nationale Natuurvisie op. Qua beschermingsniveau gelden in ieder geval de Europese regels en zijn beperkt aanvullende regels op nationaal niveau gesteld ter bescherming van soorten.

De Wnb zal t.z.t. in principe integraal worden opgenomen in de Omgevingswet, via de Aanvullingswet natuur.

Bevoegdheid

Een andere belangrijke wijziging is dat in de meeste gevallen de Provincie het bevoegd gezag is, voor vrijwel alle vergunningen, ontheffingen, meldingen en handhaving van het natuurbeleid. De provincie heeft conform art. 1.12 een actieve rol in de bescherming, instandhouding en herstel van de natuur in de provincie. Het aanwijzen van gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland is een verplichting. Daarnaast mogen provincies ook bijzondere provinciale natuurgebieden of landschappen aanwijzen. Alleen bij nationale belangen, zoals bijv. hoofdwegen en spoorwegen, is het Rijk bevoegd gezag. Gemeenten blijven wel het eerste aanspreekpunt voor de aanvraag van een Omgevingsvergunning. Het is evenals in de oude situatie niet verplicht om voor natuur 'aan te haken'. Een ontheffing of vergunning voor de natuur is los van de omgevingsvergunning aan te vragen. Een ontheffing Flora- en Faunawet lag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Deze taak is dus nu ook naar de provincie overgegaan. Daarmee is de provincie in de meeste gevallen bevoegd gezag voor zowel de soort- als de gebiedsbescherming.

Procedures

Er staat in beginsel een doorlooptijd van 13 weken voor zowel een ontheffing als voor een vergunning. Verlenging is mogelijk met maximaal 7 weken. Bij aanhaken binnen de Omgevingsvergunning geldt de uitgebreide procedure van 26 weken. Bezwaar en beroep moet eerst bij een regionale rechtbank worden ingediend en daarna in voorkomende gevallen naar de Raad van State. In Art. 5.13 was een aanhaakverplichting opgenomen. D.w.z. dat bij een aanvraag Wnb verplicht moet meelopen bij een aanvraag Omgevingsvergunning. Deze verplichting is vooralsnog geschrapt, in ieder geval tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het is dus mogelijk een Wnb vergunning aan te vragen los van de Omgevingsvergunning. Vrijwillig aanhaken mag wel.

Gemeenten behouden de loketfunctie. Bij een aanvraag Omgevingsvergunning waar gevolgen kunnen zijn voor beschermde soorten, moet een natuurtoets deel uitmaken van de procedure. Een eventuele ontheffing kan vooraf worden aangevraagd bij de provincie. Als bij het indienen van een aanvraag Omgevingsvergunning vooraf geen aparte ontheffing Wnb is aangevraagd moet de natuurtoets wel aanhaken. De gemeente legt de aanvraag dan voor aan de provincie. De provincie geeft op grond van de inhoudelijke toetsing al dan niet een Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) af.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

Stappenplan soortbescherming ruimtelijke ingrepen (folder Min. EZ)

Soortbescherming

In art. 1.10 is de intrinsieke waarde van de natuur expliciet erkend. Het bevoegd gezag oefent taken en bevoegdheden uit met het oog op die doelen. Eén van de instrumenten is het opstellen van een natuurvisie, zowel nationaal als provinciaal, waarin het beleid en de bescherming expliciet is uitgewerkt.

Voor de soortenbescherming onderscheidt de Wet natuurbescherming drie beschermingsniveaus, twee op Europese en één op nationale grondslag. Dit vloeit voort uit het principe dat de regelgeving in principe niet strenger hoeft te zijn dan de Europese regels. Dat komt terug in de definities. Zo is in art. 3.1 Wnb het woord 'opzettelijk' toegevoegd. Het opzettelijk doden of vangen is niet toegestaan. Het opzettelijk verstoren is in sommige situaties wel toegestaan, als dat niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort. Voorwaardelijke opzet is hierbij inbegrepen. Dat is bewust de kans aanvaarden dat gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor beschermde soorten. Uit het voorgaande blijkt dat natuuronderzoek vooraf, in veel gevallen een vereiste is.

Beschermingsregime

De Wnb kent drie invalshoeken van bescherming. Twee geënt op de Europese regels en één op nationaal niveau. Daarbij zijn de regels van de Europese bescherming vrijwel één op één overgenomen.

- Vogelrichtlijnsoorten : Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (art. 3.1-3.4 Wnb)
Habitatrichtlijnsoorten : Dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het verdrag van Bern en Bijlage II van het verdrag van Bonn (art. 3.5-3.9 Wnb).
Andere soorten : Dier- en plantensoorten genoemd in Bijlage bij art. 3.10 en 3.11 Wet natuurbescherming Onderdeel A en B. Ca. 145 soorten.

Hiermee zijn ca. 700 soorten vogels en ca. 230 andere Europese en nationale soorten beschermd. Voor ca. 200 soorten die eerder wel beschermd waren onder de Flora- en Faunawet geldt nu alleen de algemene zorgplicht.

De provincies kunnen een vrijstellingsverordening opstellen, voor soorten waarvoor geen ontheffingsplicht geldt. Deze kunnen dus per provincie verschillen, wat ook de bedoeling is van de wetgever. Zo kunnen regionaal bedreigde soorten worden beschermd en daar waar geen bedreiging bestaat op populatieniveau, is minder bescherming nodig.

Verboden

De Wnb kent voor elk van de drie categorieën van beschermde soorten aparte bestuursrechtelijke en strafrechtelijke verboden. Deze sluiten aan bij de verboden in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de nationale soorten geldt een iets soepeler regime met minder verboden en meer ruimte voor afweging van belangen. Alle verboden zijn van toepassing op individuen. Het opzettelijk handelen omvat ook voorwaardelijke opzet. Dat betekent het bewust de aanmerkelijke kans aanvaarden dat een gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten.

Relevante belangen voor vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen

In de Wnb is een regeling opgenomen voor de jacht (art. 3.20 e.v.), een landelijke regeling voor schadebestrijding (art. 3.15), gedragscodes (art. 3.31), regulier onderhoud en beheer Rijk (regeling) en enkele bijzondere vrijstellingsregelingen (bijv. dierenambulances). Er zijn 6 landelijke schadesoorten aangewezen, te weten: Canadese gans, houtduif, kauw, konijn, vos en zwarte kraai. Er is een landelijke vrijstellingsregeling voor regulier beheer en onderhoud e.d. in gevallen waar het Rijk bevoegd is (in regeling aangewezen nationaal beschermde soorten).

Provincies hebben de bevoegdheid om vrijstellingen te verlenen (PS) of ontheffingen (GS) van de verboden genoemd in de art. 3.3, 3.8 of 3.10.

Om te kunnen afwijken van de verbodsbepalingen gelden 3 voorwaarden (ar. 3.3 lid 4, 3.8 lid 5, 3.10 lid 2):

- Er is geen andere bevredigende oplossing
- Er moet een in de wet genoemd wettelijk belang zijn (verschillend per beschermingsregime)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

Als aan deze drie is vereisten voldaan, is het aanvragen van een ontheffing mogelijk. Daarnaast is het mogelijk dat er aanvullende vrijstellingen gelden voor bepaalde handelingen. Bijvoorbeeld door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode (met maatregelen voor de betreffende soort en handeling), of zoals omschreven in een provinciale verordening.

De genoemde belangen verschillen per type beschermingsregime. Dit kan van belang zijn voor het al dan niet verkrijgen van een ontheffing.

Soorten Vogelrichtlijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- ter bescherming van flora of fauna;

Dier- en plantensoorten Habitatrichtlijn/verdragen van Bern en Bonn:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of
- in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

Nationaal beschermde soorten planten en dieren:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
-

- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeschermer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
- in het algemeen belang.

Gedragscode (art. 3.31)

Verboden en meldingen (art. 3.1, 3.2, 3.5, 3.6, 3.10 Wnb) zijn niet van toepassing als handelingen aantoonbaar worden uitgevoerd conform een door de Minister goedgekeurde gedragscode. De gedragscode moet ook feitelijk betrekking hebben op de betreffende soort, uit te voeren handelingen en plaatsvinden in het kader van één van de volgende doelen:

- Bestendig gebruik, beheer en onderhoud
- Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting

Er moet gewaarborgd zijn dat er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en er sprake is van zorgvuldig handelen.

Bestaande gedragscodes van de Flora- en Faunawet blijven geldig (max. 5 jaar) tot een nieuwe gedragscode conform de Wnb is goedgekeurd.

Vogels

Bij vogels is verstoring tijdens het broedseizoen niet per sé verboden als de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is (zorgplicht geldt wel). Dit geldt alleen voor het verstoren. Het vernielen of beschadigen van nesten blijft verboden. Voor de jaarrond beschermde soorten mogen de nesten niet worden beschadigd of vernietigd. Wel kan verstoring er toe leiden dat beschermde vogels kiezen voor een alternatieve nestlocatie. Ook hier geldt altijd de algemene zorgplicht. Dat houdt onder meer in dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan, de mogelijke gevolgen van het plan voor de natuur en mogelijke maatregelen om negatieve gevolgen tegen te gaan. In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de oude regelgeving en de Wnb weergegeven:

Verboden Flora- en Faunawet	Verboden Wet natuurbescherming
Doden, verwonden, vangen	Opzettelijk doden of vangen
Opzettelijk verontrusten	Opzettelijk storen
Beschadigen, vernielen, uithalen, verstoren nesten, holen, vaste rust- of verblijfplaatsen	Opzettelijk vernielen, beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of wegnemen nesten
Rapen, uit nest nemen, beschadigen of vernietigen van eieren	Rapen en onder zich hebben van eieren
Handel, vervoer en onder zich hebben	Handel, vervoer en onder zich hebben
Uitzetten in vrije natuur	Uitzetten in vrije natuur

De bescherming van een nest omvat ook de inhoud en functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces daarvan afhankelijk is. Dit impliceert dat inheemse in gebruik zijnde nesten beschermd zijn gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zijn nesten niet beschermd, behalve voor soorten met jaarrond beschermd nesten.

Jaarrond beschermde nesten

Een lijst met jaarrond beschermde nesten is niet in de Wet natuurbescherming zelf opgenomen, maar is wel door elke provincie vastgesteld. Het betreft dan de indeling waarbij nesten van vogelsoorten in categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn. De nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn. De Provincie kan per verordening hiervan afwijken.

Verstoring

In art. 3.1 lid 4 is opgenomen dat het opzettelijk verstoren van vogels verboden is. Lid 5 stelt dat dit niet van toepassing is als de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (doden en vernielen van nesten blijft dus wel verboden). Dit vraagt dan om nader en specifiek onderzoek, zoals om welke soort het gaat (algemeen/zeldzaam/bedreigd), de locatie, de periode van het jaar en de intensiteit, duur en frequentie van de verstorende activiteit en of er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Verstoring in het broedseizoen ligt daarbij heel kritisch als dit invloed heeft op het broedsucces (art. 5d Vogelrichtlijn).

Zorgplicht (art. 1.11 Wnb)

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is de zorgplicht omschreven. De zorgplicht geldt voor alle soorten en alle beschermde gebieden. Dus ook voor niet specifiek in de wetgeving benoemde soorten. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege. Indien het achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevraagd, worden maatregelen getroffen om de gevolgen te voorkomen, of zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt. Dat houdt onder meer in dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen van het plan. Bij de uitvoering moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt.

In art. 7.2 is bepaald dat Gedeputeerde Staten bevoegd zijn tot handhaving (last onder bestuursdwang).

Gebiedsbescherming

De bescherming van gebieden is geregeld via een aantal sporen. Dat zijn Natura 2000 gebieden, gebieden behorende bij het natuurnetwerk Nederland (NNN), provinciale natuurgebieden of provinciale landschappen.

Natura 2000 gebieden

De Natura 2000 gebieden zijn op basis van Europese regels aangewezen als beschermde gebieden, incl. de daarbij horende beschermde soorten en habitats. Omdat de Europese regels worden gevolgd is er ten aanzien van de gebiedsbescherming niet veel gewijzigd. Nederland kent een 161 Natura 2000 gebieden, waarvoor instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld. Per gebied is het ook de bedoeling beheerplannen vast te stellen. Daarin staat o.a. welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te halen en welk (bestaand en toekomstig) gebruik al dan niet vergunningplichtig is. Voor regulier onderhoud en beheer is dan in principe geen vergunning nodig (Art. 2.9 Wnb). Overigens blijft de zorgplicht altijd gelden. Omdat de meeste onder de oude wetgeving beschermde natuurmonumenten in een Natura 2000 gebied liggen is de aparte bescherming van deze natuurmonumenten vervallen.

Als handelingen kunnen leiden tot nadelige effecten voor instandhoudingsdoelen van een Natura 2000 gebied is een vergunning nodig. Zoals gezegd is de provincie meestal bevoegd gezag. De vergunningaanvraag kan apart bij de provincie of via de Omgevingsvergunning bij de gemeente.

Passende beoordeling (Art. 2.7-2.8 Wnb)

Als een project of andere handeling gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied is een natuurvergunning noodzakelijk, tenzij een wettelijke uitzondering geldt. Uitzonderingen zijn bijvoorbeeld het handelen conform een vastgesteld beheerplan of een programma (Art. 2.9 Wnb) of het weiden van vee (Art. 2.9 Regeling Wnb). Ook bestaand gebruik op referentiedatum 31 maart 2010 is een uitzondering. Het bevoegd gezag moet hier dan wel redelijkerwijs van op de hoogte (kunnen) zijn en de handelingen mogen niet of niet in betekenende mate zijn gewijzigd. Mogelijk leidt dit tot discussies vanwege oudere Europese data voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden, resp. 10 juni 1994 en 7 december 2004.

Er is overigens geen definitie van een project of een andere handeling. Alle activiteiten welke geen project zijn, zijn daarmee feitelijk 'andere handelingen'.

Onderzoek moet uitwijzen of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten'). Als er geen effecten zijn, is geen vergunning nodig. Als de effecten klein zijn, volgt een verslechterings- en verstorings-toets'. Bij mogelijke significante effecten volgt een 'passende beoordeling'. Het positieve effect van maatregelen mag niet bij de afweging voor vergunningplicht worden betrokken. Dat mag wel bij het besluit op een vergunningaanvraag.

In de verslechterings- en verstoringstoets worden de effecten gespecificeerd. Daarbij hoeft dan niet meer naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden worden verbonden (mitigatie en compensatie).

De passende beoordeling is veel uitgebreider. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis dienen de effecten op de habitats en soorten te worden ingeschat, rekening houdende met cumulatieve effecten. Als de passende beoordeling uitwijst dat er slechts beperkte effecten zijn, dan dient vergunning te worden aangevraagd, die wordt verleend indien de effecten aanvaardbaar worden geacht. Als er significante effecten zijn, dan mag vergunning alleen worden verleend als er voldaan is aan alle drie onderstaande ADC-criteria:

- Er zijn geen geschikte Alternatieven.
- Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
- Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied. Ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloed gebied van een instandhoudingsdoelstelling (IHD) en een invloed gebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de IHD gevoelig is.

Stikstof in Natura 2000-gebieden (Besluit natuurbescherming)

Een voorbeeld van externe werking is de depositie van stikstof. Door allerlei bronnen komt stikstof in het milieu terecht, afkomstig van de landbouw, verkeer, industrie en huishoudens. De grote hoeveelheid stikstof heeft effecten op de groei van planten. Dit gaat in de regel ten koste van kwetsbare planten en biodiversiteit, waardoor gevoelige gebieden (zoals venen en heide) verruigen door de groei van bijv. grassen en soorten als braam.

Hiervoor gold vanaf 1 juli 2015 het systeem van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Hiermee hoopte het Rijk de hoeveelheid stikstof in de Natura 2000 gebieden te kunnen verminderen, zonder alle ontwikkelingen te blokkeren. De PAS bracht daartoe alle bronnen in beeld. Met behulp van een rekentool (Aerius Calculator) is de stikstofbijdrage van een (nieuw) plan op beschermde habitats te berekenen. De basisgedachte was dat economische ontwikkelingen verantwoord mogelijk blijven (ontwikkelruimte), mits de totale hoeveelheid stikstof in het gebied omlaag gaat.

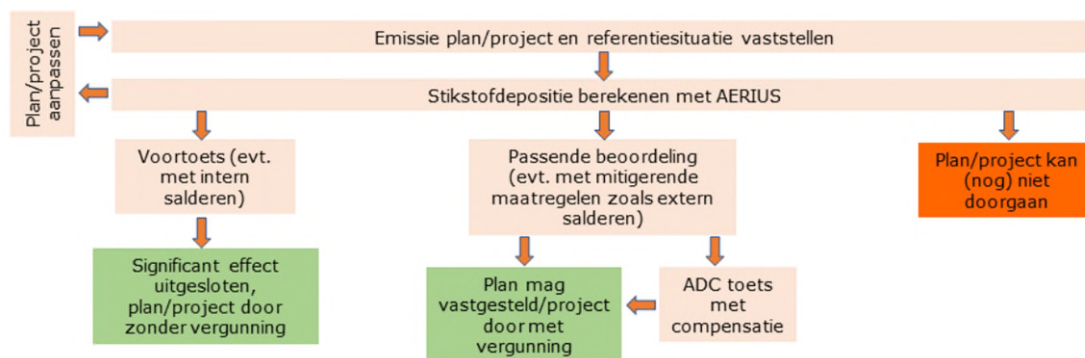
Uitspraak Raad van State (PAS)

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 29 mei 2019 beslist dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer is te gebruiken als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten, die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden.

De beslissing van de Raad van State heeft vergaande consequenties voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, de aanleg van infrastructuur (o.a. vaar-, spoor-, en autowegen), de bouw van nieuwe bedrijven en agrarische activiteiten die kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden.

Hierdoor is het een stuk ingewikkelder geworden om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken en te realiseren die effecten hebben voor de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden (118 gevoelige gebieden).

Nu het ecologisch onderzoek ("de passende beoordeling") van het PAS niet meer als basis voor toestemmingverlening kan worden gebruikt, is voor veel ruimtelijke ontwikkelingen, ook op grote afstand van Natura 2000-gebieden, nodig dat zij op een andere manier gaan aantonen, dat hun project of plan (zoals een bestemmingsplan) op voorhand geen significant schadelijke effecten heeft op de Natura 2000-gebieden. Pas daarna kan toestemming worden verleend. De passende beoordeling van het PAS kan daarvoor sinds de uitspraak van 29 mei 2019 niet meer worden gebruikt.

Figuur 1: Schema beoordeling effecten stikstofdepositie van plannen en projecten

Voor projecten betekent dit dat moet worden beoordeeld of een natuurvergunning is vereist. Gedeputeerde staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze vergunning. Zij dienen te beoordelen of voor een project een natuurvergunning is vereist. Voor bestemmingsplannen geldt weliswaar geen natuurvergunningsplicht, maar ook zij moeten aan de eisen van de Wet natuurbescherming voldoen. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan is een beoordeling nodig om te bepalen of de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen significant negatieve effecten zouden kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Is dat het geval, dan is ook een passende beoordeling (en als gevolg daarvan ook een milieueffectrapport) noodzakelijk.

Gevolgen woningbouw

Wordt in de voortoets op basis van objectieve gegevens geconcludeerd dat er geen significant negatieve effecten zijn te verwachten voor de instandhoudingsdoelen van het betrokken Natura 2000-gebied, dan is te volstaan met een voortoets en kan de gemeenteraad (voor wat betreft de stikstoftoets) het bestemmingsplan vaststellen. Dit is het geval als bijvoorbeeld geen toename plaatsvindt van de stikstofdepositie.

Als een bestaande, legale en/of vergunde activiteit wordt gestaakt (bijv. agrarisch bedrijf), dan mag in beginsel de daarmee samenhangende vermindering van de stikstofdepositie in mindering worden gebracht op de toename van de stikstofdepositie als gevolg van het nieuwe project (bijv. woningbouw). Dat kan ertoe leiden dat per saldo de effecten op de stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden gelijk blijven (en soms zelfs verminderen als gevolg van het verdwijnen van die agrarische functie). Een passende beoordeling is dan niet nodig.

Per 1 juli 2021 is een nieuwe Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering en ook het bijbehorende Besluit van kracht geworden. De Wet regelt onder meer drie resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie: in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben; in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74%.

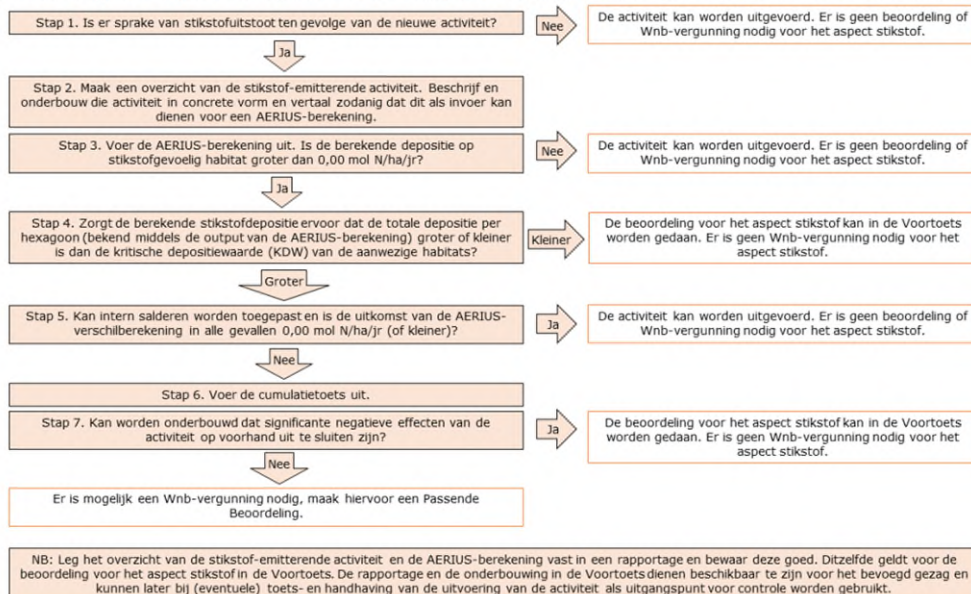
Voor de zogeheten PAS melders en initiatiefnemers die onder het PAS vergunningvrij waren is in de Wet bepaald dat zij alsnog gelegaliseerd worden. Hiertegen lopen echter diverse rechtszaken.

Onderdeel van deze wet is de vrijstelling voor bouw- sloop en eenmalige aanlegactiviteiten, in het kort de bouwvrijstelling. Dit hield in dat er voor de aanlegfase geen apart onderzoek meer nodig was omdat de milieubelasting tijdens de bouw altijd tijdelijk is, terwijl het gebruik een permanent karakter heeft.

De Afdeling bestuursrechtspraak van Raad van State heeft in een uitspraak van 2 november 2022 echter aangegeven dat de bouwvrijstelling stikstof niet voldoet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Daardoor mag de bouwvrijstelling niet meer gebruikt worden bij bouwprojecten. Er moet nu weer per project worden onderzocht of er mogelijk negatieve gevolgen zijn op de natuur, vanwege de uitstoot van stikstof in de aanlegfase.

Stappenplan

U kunt onderstaande stappen doorlopen om te bepalen of de beoordeling van de activiteit voor het aspect stikstof in de Voortoets kan worden gedaan.

Beleidsregels intern en extern salderen

De provincies hebben regels vastgesteld voor intern en extern salderen. Deze beleidsregels gelden voor de het verlenen van vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming vanwege de effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Activiteiten waarbij niks verandert, behouden hun vergunning. Voor activiteiten waarvoor wel een vergunning nodig is, moet gezorgd worden dat de neerslag van stikstof in Natura 2000-gebieden per saldo niet toeneemt. De nieuwe beleidsregels stellen met name voorwaarden aan intern en extern salderen:

- Intern salderen: Bedrijf mag een bepaalde hoeveel stikstof uitstoten. Nieuwe activiteiten of bestaande activiteiten veranderen kan. De activiteiten moeten neerslag verminderen of tenminste niet meer worden. Alleen de al gerealiseerde capaciteit van de vergunning kan gebruikt worden.
- Extern salderen: Bedrijf maakt gebruik van de vergunning van een ander bedrijf dat wordt beëindigd. Slechts 70% van de gerealiseerde capaciteit mag gebruikt worden.

Deze beleidsregels gelden alleen voor het verlenen van vergunningen door gedeputeerde staten, niet voor het vaststellen van bestemmingsplannen door gemeenteraden.

Op 20 januari 2021 heeft de Raad van State een belangrijke uitspraak gedaan in het stikstofdossier. In de uitspraak over de Logtsebaan¹ geeft de Raad van State aan dat intern salderen² sinds de wetswijziging van 1 januari 2020³ vergunningsvrij is.

Als sprake is van intern salderen en er daarmee geen toename is van de stikstofdepositie zal de provincie op een ingediende aanvraag een zogenaamde positieve weigering afgeven. Het vastleggen van de bestaande situatie (bestaande situatie op referentiedatum en nieuwe situatie zijn gelijk) valt ook onder de definitie van het intern salderen. Er moet een Aerijs-verschilberekening gemaakt worden, waar in dit geval situatie 1 (referentie) en situatie 2 (beoogd) gelijk zijn. Voor intern salderen is er op dit moment geen vergunningplicht meer.

Sommige bedrijven vragen een positieve weigering aan, om toch een document te hebben als er bijv. een nieuwe stal gebouwd moet worden, voor bijv. de bank. Als er niets verandert in het bedrijf is dat eigenlijk niet nodig. Maar dat is een eigen keuze. Wanneer er wijzigingen komen is opnieuw toetsing op eventuele vergunningplicht nodig.

Overige beschermde natuurgebieden

¹ ECLI:NL:RVS:2021:69

² Bij intern salderen gaat het erom dat het aangevraagde project (of de wijziging daarvan) niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie.

³ Op 1 januari 2020 is de Spoedwet Aanpak Stikstof in werking getreden

Naast de Natura 2000 gebieden dient de provincie conform art. 1.12 ook gebieden aan te wijzen en in stand te houden, welke onderdeel zijn van een samenhangend netwerk van natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland).

Tot slot kunnen Gedeputeerde staten ook gebieden aanwijzen buiten het natuurnetwerk Nederland, welke van belang zijn vanwege hun natuur-, landschappelijke of cultuurhistorische waarden.

Houtopstanden

Ook de Boswet is opgenomen in de Wet natuurbescherming (H4 Wnb). In de Boswet was er sprake van een meldplicht en een herplantplicht. Dat blijft ook zo. Opstanden binnen de bebouwde kom, fruitbomen, bos voor biomassa, wegbepanting e.d. vallen hier buiten (zie art. 4.1 Wnb). Bij het vellen van (een deel van) een houtopstand, moet dit vooraf worden gemeld. Ook is er de verplichting tot het herbeplanten van minimaal hetzelfde areaal binnen drie jaar na het vellen. De herplantplicht geldt niet voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel. Provincies kunnen bij verordening aangeven, welke gegevens moeten worden aangeleverd en/of er een toeslag geldt op het te herbeplanten areaal.

Bronnen:

- www.wetten.nl
 - www.rijksoverheid.nl
 - www.natuurbeheer.nu
 - www.natura2000.nl
 - www.infomil.nl
 - www.rvo.nl
 - <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl/>
 - www.Bij12.nl
 - <https://www.bij12.nl/emissie-bemesting/#8/52.308/5.224> (NH3 emissie kengetallen bemesting)
-

Vrijstellingen beschermde soorten Gelderland

Landelijk (art. 3.1 Besluit natuurbescherming)

Als vogels en dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.15, eerste lid, van de wet worden aangewezen: **Canadese gans** (*Branta Canadensis* en *Branta hutchinsii hutchinsii*); **houtduif** (*Columba palumbus*); **kauw** (*Corvus monedula*); **konijn** (*Oryctolagus cuniculus*); **vos** (*Vulpes vulpes*), en **zwarte kraai** (*Corvus corone corone*).

Algemene vrijstelling soorten Gelderland

Soort	Soort
Aardmuis	Meerkikker
Bosmuis	Middelste groene kikker
Bruine kikker	Molmuis
Dwergmuis	
Dwergspitsmuis	Ondergrondse woelmuis
Egel	Ree
Gewone bosspitsmuis	Rosse woelmuis
Gewone pad	Tweekleurige bosspitsmuis
Haas	Veldmuis
Huisspitsmuis	Vos
Kleine watersalamander	Woelrat
Konijn	

Vogels met jaarrond beschermde nesten (m.u.v. Limburg en Overijssel)

Categorieën jaarrond beschermde nesten

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Bescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Categorie 1	steenuil	<i>Athene noctua</i>		
Categorie 2	gierzwaluw huismus	<i>Apus apus</i> <i>Passer domesticus</i>	roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Categorie 3	grote gele kwikstaart kerkuil oehoe	<i>Motacilla cinerea</i> <i>Tyto alba</i> <i>Bubo bubo</i>	ooievaar slechtvalk	<i>Ciconia ciconia</i> <i>Falco peregrinus</i>
Categorie 4	boomvalk buizerd havik ransuil	<i>Falco subbuteo</i> <i>Buteo buteo</i> <i>Accipiter gentilis</i> <i>Asio otus</i>	sperwer wespandief zwarte wouw	<i>Accipiter nisus</i> <i>Pernis apivorus</i> <i>Milvus migrans</i>
Categorie 5	blauwe reiger boerenzwaluw bonte vliegenvanger boomklever boomkruiper bosuil brilduiker draaihals eidereend ekster gekraagde roodstaart glanskop grijze vliegenvanger groene specht grote bonte specht hop huiszwaluw	<i>Ardea cinerea</i> <i>Hirundo rustica</i> <i>Ficedula hypoleuca</i> <i>Sitta europaea</i> <i>Certhia brachydactyla</i> <i>Strix aluco</i> <i>Bucephala clangula</i> <i>Jynx torquilla</i> <i>Somateria mollissima</i> <i>Pica pica</i> <i>Phoenicurus phoenicurus</i> <i>Parus palustris</i> <i>Muscicapa striata</i> <i>Picus viridis</i> <i>Dendrocopos major</i> <i>Upupa epops</i> <i>Delichon urbicum</i>	ijsvogel kleine bonte specht kleine vliegenvanger koolmees kortsnavelboomkruiper oeverzwaluw pimpelmees raaf ruigpootuil spreeuw tapuit torenvalk zeearend zwarte kraai zwarte mees zwarte roodstaart zwarte specht	<i>Alcedo atthis</i> <i>Dendrocopos minor</i> <i>Ficedula parva</i> <i>Parus major</i> <i>Certhia familiaris macrodactyla</i> <i>Riparia riparia</i> <i>Parus caeruleus</i> <i>Corvus corax</i> <i>Aegolius funereus</i> <i>Sturnus vulgaris</i> <i>Oenanthe oenanthe</i> <i>Falco tinnunculus</i> <i>Haliaeetus albicilla</i> <i>Corvus corone</i> <i>Periparus ater</i> <i>Phoenicurus ochruros</i> <i>Dryocopus martius</i>

Bijlage 4 Voorbeelden van Maatregelen

Huismus

(verplicht indien nesten
verdwijnen)

Mussenflat

Mussenpot

neststeen

Gierzwaluwen

Nestkasten

Gierzwaluwen eten veel muggen. Ze zijn zeer honkvast. Als ze eenmaal ergens gebroed hebben komen ze jaren na elkaar op dezelfde plek. Voor gierzwaluwen zijn ook nestpannen beschikbaar. Bij warme zomers kunnen die soms te heet worden waardoor de overlevingskansen van de jongen daalt. Er is daardoor een voorkeur voor de hierboven getoonde oplossingen.

Nestgelegenheid voor Boerenzwaluwen

Het nest van de boerenzwaluw metselt hij zelf met klei of leem. Is er geen klei of leem voldoende in de directe omgeving, kunnen we de boerenzwaluw helpen met het aanleggen van een kleiplaats en/of een kunstnest. Door kleiplaatsen aan te leggen geven we deze 'metselaar' de kans om zijn vermogen om zelf te kunnen metselen niet te verliezen.

Kunstnesten zijn half open kommetjes die in een stal of schuur in een donkere hoek op een plankje of balk kunnen worden bevestigd. De zwaluwen werken het nest zelf verder af. Nodig is dat het nest dag en nacht bereikbaar is en dat er in de directe omgeving modder te vinden is.

Nestplaatsen op boerenbedrijven en in maneges en open schuren gelegen aan de rand van stad en dorp, nabij weilanden en akkers zijn geschikt voor de boerenzwaluwen.

Neststeen Huismus

Deze nestkast is te gebruiken als opbouwkast maar kan ook ingemetseld worden bij nieuwbouw.

Deze nestkast is ideaal als broedplaats voor huismussen. Deze nestkast is te gebruiken als opbouwkast maar kan ook ingemetseld worden bij nieuwbouw- en renovatieprojecten. Het plaatsen van meerdere nestkasten bij elkaar is wenselijk, omdat huismussen in de regel in kolonies broeden.

De nestkast ophangen met de bijgeleverde pluggen en bouten, bij voorkeur aan de gevel van een pand onder een dakrand of goot. U kunt de nestkast ook vrij aan de gevel hangen, hierbij moet u minimaal 3 meter hoogte aanhouden. Als u de nestkast als inbouwsteen wilt gebruiken moet u ook minimaal 3 meter hoogte aanhouden. De hoogte van de nestkast is gemaakt op maatvoering van een standaard waalformaat (4 lagen hoog). bij inbouw wordt de voorzijde van de gelijk met de voorzijde van de gevel geplaatst. De isolatie in de spouw kan gewoon doorlopen achter de steen dus er ontstaat geen koudebrug. Moet er toch isolatie weggesneden worden dan is het belangrijk om de isolatie ruim om de omtrek van de kast weg te snijden. De ruimte achter de kast moet in dat geval opgevuld worden met een harde isolatie. Nestkast niet met de invliegopening naar het zuid/westen en zorg ervoor dat de nestkast niet de hele dag in de zon hangt. Er hoeft geen nestmateriaal toegevoegd te worden.

Niet alleen huismussen, ook mezen en ringmussen kunnen gebruik maken van deze voorziening. De nestkast kan één keer per jaar worden schoongemaakt, ná het broedseizoen, hiervoor draait u de haak onderaan in het midden één slag. Daarna kan het voorfront van de nestkast gehaald worden.

Als de kast niet is ingemetseld, maar opgehangen is, dan moet ook jaarlijks de deugdelijkheid van de ophanging gecontroleerd worden.

Afmetingen

Buitenmaat (b x h x d) 29 x 24 x 15,5 cm

Binnenmaat (b x h x d) 22 x 17 x 12 cm

Tips

- Deze nestkast kan worden opgehangen als nestkast maar kan ook ingemetseld worden. Huismussen broeden bijvoorkeur kolonies.
- Het plaatsen van meerdere nestkasten bij elkaar is aan te raden.
- Ook de omgeving moet voldoen aan biotoopwensen van de huismus

Meer info en waar te bestellen

[Neststeen voor huismussen van Vivara-pro](#)

Gerelateerde maatregelen

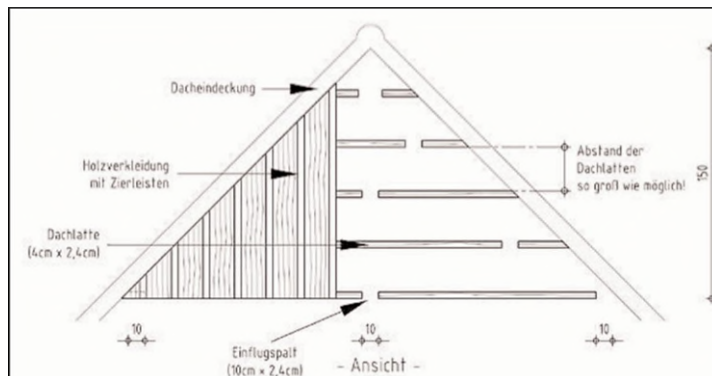
- ✓ Voorkom een koudebrug bij neststenen en inbouwkasten

Relevante soorten

- ✓ Huismus

Voorbeelden verblijfplaatsen (bron: soortenstandaard dwergvleermuis)

Voorbeeld van gevelbetimmering welke geschikt is als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen (bron www.vleermuizenindestad.nl).

Verblijfplaatsen realiseren achter boeiboorden of sierlijsten

Ook achter boeiboorden of sierlijsten kunnen gewone dwergvleermuizen verblijfplaatsen hebben. De hierboven omschreven criteria zijn hiervoor eveneens van belang. Het heeft een grote meerwaarde wanneer de ruimte achter de boeiboorden van verschillende gevels met elkaar in verbinding staan, zodat vleermuizen overdag, afhankelijk van de temperatuur, van locatie kunnen wisselen.

Verblijfplaatsen bij dakconstructies

Een eenvoudige manier is om bij dakconstructies gebruik te maken van boeiboorden met een ruimte van 1 centimeter die toegang geven tot het dak. Ook kunnen speciale dakpannen e.d. worden toegepast.

Verblijfplaatsen in muren door middel van inmetselfkasten

In Nederland zijn nog weinig positieve resultaten bekend van het gebruik van inmetselfkasten door de gewone dwergvleermuis.

134 Polder Oosterwolde, Polder Oldebroek en Polder Hattem

Kernkwaliteiten deelgebied natuur en landschap

- Dorpen op dekzandruggen; venige, deels kwelrijke polders daartussen
- Onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe
- Weidevogelgraslanden van relatief hoge kwaliteit
- Foerageergebied voor wintergasten en watervogels van de Randmeren
- Relatie met de Natte As
- Zeer open veen- en broekontginningen; slagenlandschap
- Boerderijen en op pollen
- Rust, ruimte en donkerte in de Polder Oosterwolde
- In de Polder Oldebroek en Polder Hattem minder rust, ruimte en donkerte, wel meer contrasten tussen open polder en beboste Veluwerand
- Parel Oosterwolde: zeer goede weidevogelstand, plaatselijk ook moerasvogels en zuur, bloemrijk grasland
- Alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

Aardkundige waarden	Polder Oosterwolde - Oldebroek
Waardevol open gebied of verkaveling	+
Parel	+
Natte landnatuur	ja

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- handhaven openheid en leegte
- ontwikkelen weidevogelbiotopen
- ontwikkelen moeras- en watervogelbiotopen
- ontwikkelen lage moeras- en graslandbiotopen
- ontwikkelen aaneengesloten moerasverbinding langs de Randmeerkust

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- handhaven openheid en leegte
- ontwikkelen weidevogelbiotopen
- ontwikkelen moeras- en watervogelbiotopen
- ontwikkelen samenhangende keten van kleinschalige moerasbiotopen: model kamsalamander
- ontwikkelen watervegetaties in kwelgevoede sloten in Polder Oldebroek
- zoveel mogelijk aaneengesloten moerasverbindingen en landbiotopen kamsalamander
- verminderen barrièrewerking N308
- verminderen barrièrewerking A28
- verminderen barrièrewerking Drontermeer: aanleg faunapassages

Ecologische verbindingen met evz-model

- Dronten - Arkemheen: rietzanger
- Elburg - IJssel: kamsalamander

Omgevingsverordening Gelderland Jan. 2023

§ 2.6.3 Instructieregel Weidevogelgebied Artikel 2.51a (bescherming Weidevogelgebied)

Voor zover een bestemmingsplan betrekking heeft op een Weidevogelgebied laat het:

- a. in ieder geval een nieuwe windturbine of nieuw zonneveld niet toe; en
- b. een andere nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als deze geen nadelige gevolgen kunnen hebben voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

Artikel 3.71 (vrijstelling voor weidevogelbeheer)

1. In afwijking van artikel 3.1, eerste, tweede en derde lid, van de Wet natuurbescherming geldt het verbod op het rapen en onder zich hebben van eieren en het vangen en onder zich hebben van niet vliegvlugge jongen van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming niet, voor zover dit gebeurt om eieren en niet vliegvlugge jonge vogels tegen landbouwwerkzaamheden te beschermen.
2. Het vrijlaten van de gevangen niet vliegvlugge jongen vindt onmiddellijk na afloop van de landbouwwerkzaamheden plaats.

§ 1a.2 Afwijkruimte Artikel 1a.2 (toepassingsbereik)

Er zijn drie motieven waarom de afwijkruimte niet op bepaalde onderdelen van de verordening van toepassing is:

1. Sommige provinciale belangen vragen een strikte bescherming, zodat geen enkele afwijkruimte kan worden toegestaan. Dit geldt met name voor het belang van de bescherming van het grondwater in verband met de drinkwaterwinning. Om die reden worden de grondwater-beschermingsregels in de afdelingen 2.5 en 3.2 van de reikwijdte van deze paragraaf uitgezonderd (zie lid 1). Ook bepaalde, specifieke natuurbeheertypen (artikel 2.44) en weidevogelgebieden (artikel 2.51a) worden strikt beschermd tegen aantasting (zie lid 2). Alleen dit eerste motief vergt een expliciete regeling;
 2. Veel artikelen in deze verordening zijn al voorzien van eigen afweeg- en afwijkruimte. Dit geldt met name voor de regels over het Gelders natuurnetwerk, waarvoor de in artikel 1a.3 opgenomen ADC-toets (alternatieven, dwingende redenen van groot openbaar belang, compensatie) geldt als instructieregel voor het bestemmingsplan ter uitvoering van artikel 2.10.4 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Varianten op deze ADC-toets zijn als instructieregel voor het bestemmingsplan opgenomen bij andere typen gebieden: de Groene ontwikkelingszone, het Nationaal landschap en natte landnatuur. In onderstaand schema wordt het toepassingsbereik voor de verschillende typen gebieden en landschappen verduidelijkt.
-

Afwijkcriteria afdeling 2.6 Natuur en landschap		
Gelders natuurnetwerk	<u>§ 2.6.1</u>	Barro-criterium als instructieregel met een specifieke invulling van de compensatieverplichting.
Weidevogelgebied		Geen afwijkruimte
Ganzenrustgebied		Geen instructieregel met het Barro-criterium. Afwijkcriterium hoofdstuk 1a.
Groene ontwikkelingszone	<u>§ 2.6.5</u>	Barro-criterium als instructieregel met een specifieke invulling van de compensatieverplichting.
Waardevol open gebied	<u>§ 2.6.6</u>	Geen instructieregel met het Barro-criterium. Afwijkcriterium hoofdstuk 1a.
Nationaal landschap	<u>§ 2.6.6</u>	Barro-criterium als instructieregel met een specifieke invulling van de compensatieverplichting.
Werelderfgoed	<u>§ 2.6.7</u>	Geen instructieregel met het Barro-criterium. Afwijkcriterium hoofdstuk 1a.
	<u>§ 2.6.8</u>	
Natte landnatuur	<u>§ 2.6.9</u>	Barro-criterium als instructieregel met een specifieke invulling van de compensatieverplichting.

Met de term 'Barro-criterium' wordt bedoeld de 'ADC'-toets, waarbij de 'D' staat voor 'dwingende redenen van groot openbaar belang'. Artikel 2.10.4 van het Barro spreekt anders dan de Wet natuurbescherming evenwel van 'groot openbaar belang' (zonder 'dwingende redenen'). Dus eigenlijk is sprake van een 'A-G(OB)-C-toets. Waar die toets al conform deze instructieregels geldt krachtens het bestemmingsplan of voor een afwijk-omgevingsvergunning, heeft de afwijkingsregel in afdeling 1a.3 voor de uitvoeringspraktijk als toegevoegde waarde dat de alternatieventoets wordt beperkt tot alternatieve locaties. Alleen bij nieuwe activiteiten of ontwikkelingen binnen het Gelders natuurnetwerk geldt onverkort de alternatieventoets conform artikel 2.10.4 van het Barro (zie artikel 1a.3, vierde lid).

3. Voor andere onderdelen van de verordening, bijvoorbeeld artikelen van procedurele aard, heeft deze afwijkruimte geen betekenis. Dit geldt bijvoorbeeld voor delen van hoofdstuk 3 en de complete hoofdstukken 4, 6 en 7. Dit derde motief vergt geen uitdrukkelijke regeling, maar volgt rechtstreeks uit de aard van de betrokken bepalingen. Afwijkruimte is vanzelfsprekend alleen aan de orde bij instructieregels (zonder ADC-toets) en bij gebods- en verbodsbepalingen.

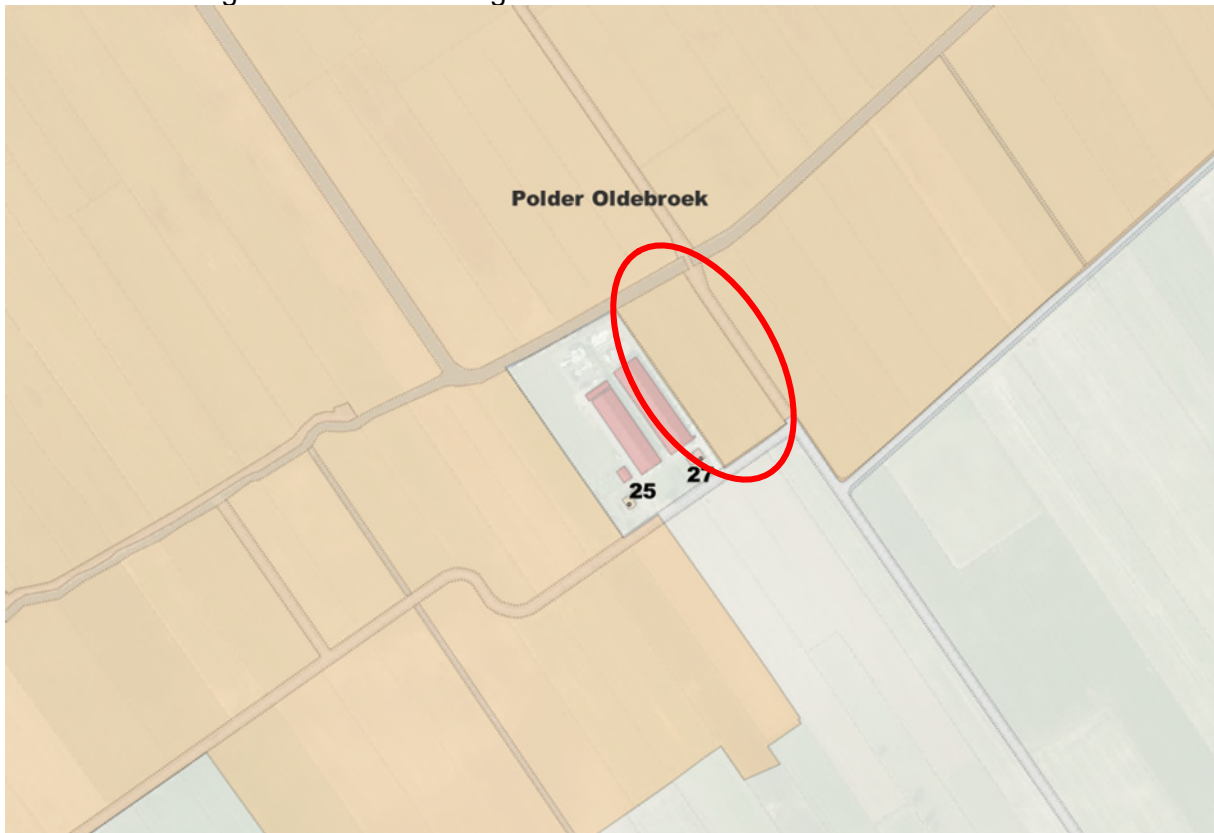
Afd. 2.6 Natuur en landschap

...

Daarnaast zijn in de verordening nog weidevogel- en ganzenrustgebieden aangewezen. Ook hier gaat het om agrarische gebieden maar in tegenstelling tot de Groene ontwikkelingszone streven we hier geen ontwikkeling van nieuwe natuur- en landschapswaarden na. Het gaat hier om het behoud van de betekenis als broedgebied voor weidevogels of als rustgebied voor overwinterende ganzen. Onder natte landnatuur worden gebieden verstaan die direct afhankelijk zijn van de grondwatersituatie ter plaatse. De zone rondom deze gebieden wordt daarom beschermd. In de waardevol open gebieden is grootschalige openheid belangrijk. De nationale landschappen zijn representatief voor het cultuurlandschap.

Uitbreiding in weidevogelgebied

In de verordening staat dus dat er geen afwijkruimte is in weidevogelgebied. Een ontwikkeling is alleen mogelijk als er aantoonbaar geen negatieve effecten zijn voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

Het betreffende stuk ligt tussen de boerderij (ZW), de Oosterweg (NO), de Koemkolkweg (ZO), en de sloot (NW). De verstoringafstand van de weidevogels is minimaal 100m. De afstand tussen boerderij en Oosterweg is minder dan 100m. Daarmee is het per definitie geen geschikt broedgebied, omdat er dan te veel en te vaak verstoring zal optreden.

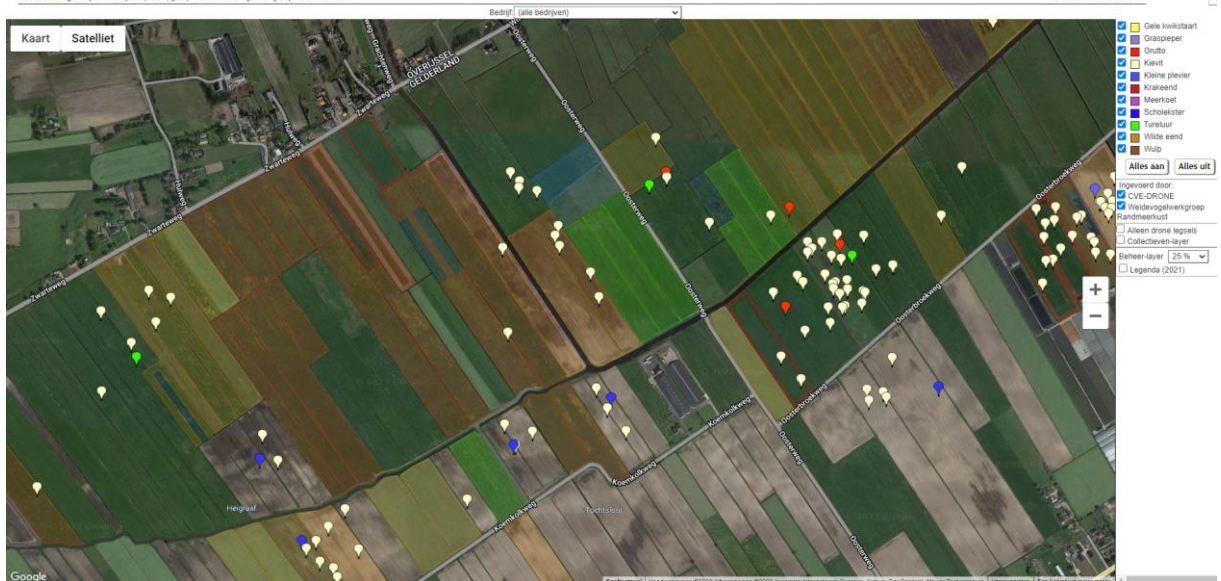
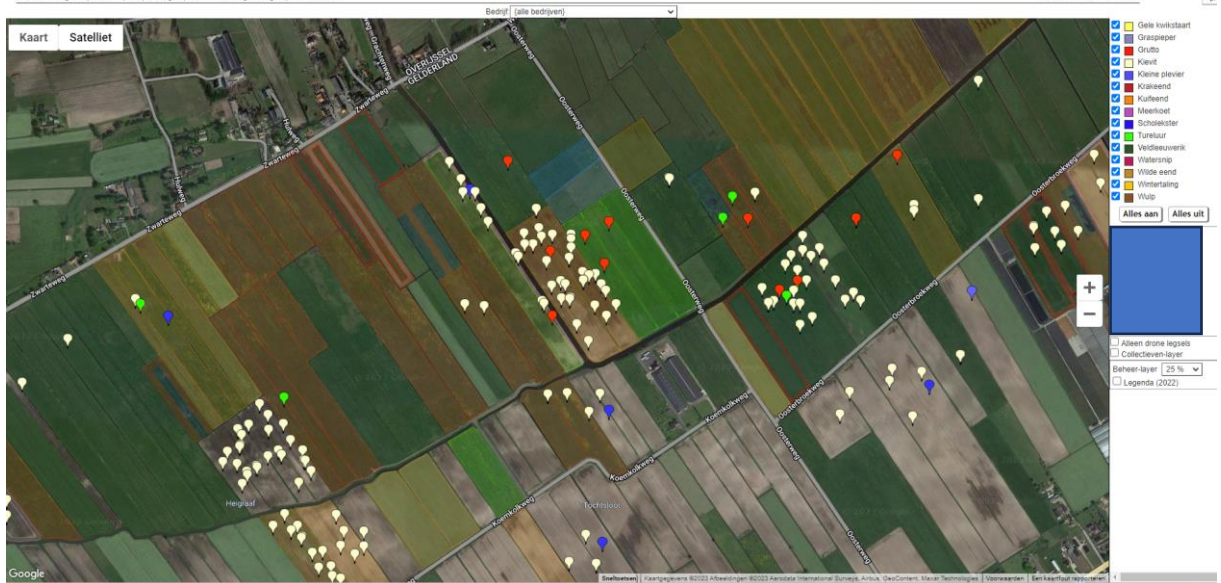
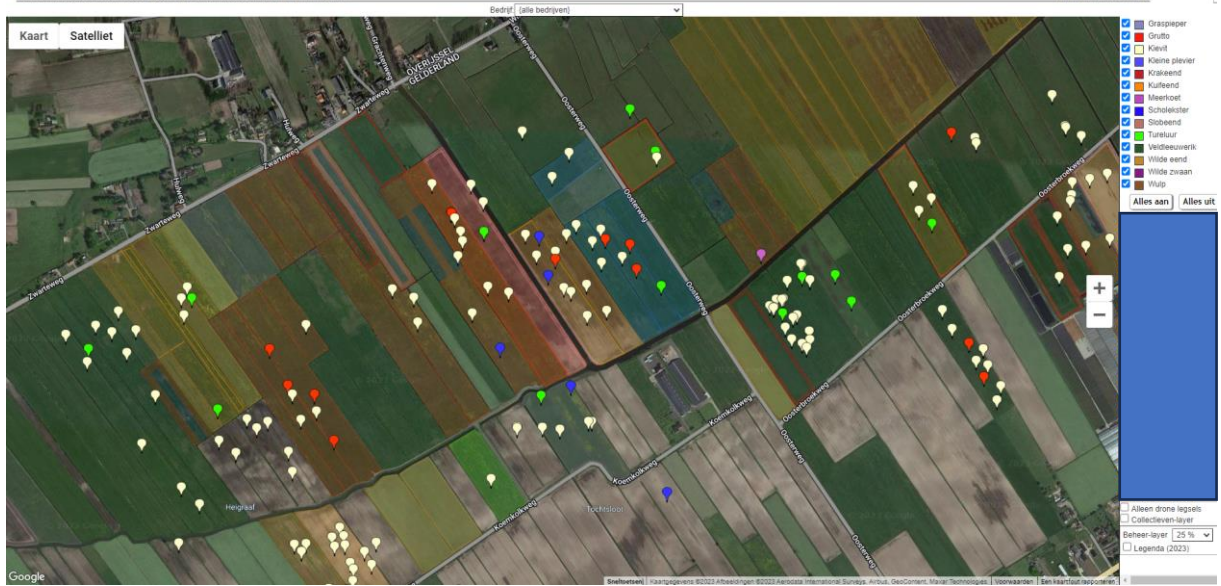
Dit blijkt ook aantoonbaar uit de gegevens van de weidevogellegfels van de afgelopen 9 jaar.

Dit perceeldeel is eigenlijk onterecht meegenomen als weidevogelgebied. Plan is de zuidwestelijke helft in gebruik te nemen bij het bedrijf en de het andere deel natuurlijk in te richten. Daarmee neemt het aantal insecten toe en is er zeker geen negatief effect op weidevogels.

Uitdraai legsels weidevogels 2015-2023

Bron: Coöperatief Agrarisch Natuur Collectief Veluwe

Bijlage 5

Uitdraai NDFF

Project : Uitbreiding Koemkolkweg 25 Oosterwolde
Referentie: 2021-026
Datum : 23 april 2021

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF.

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF. disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtaanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 23 april 2021' Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de helpdesk van Het Natuurloket:

E-mail: serviceteamndff@natuurloket.nl

Telefoon: 0800 2356333

Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtaanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten. Hoewel het Natuurloket en Regelink Ecologie & Landschap hun uiterste best doen voor het correct weergeven van de data op quickscanhulp.nl kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor enige fouten of het gebruik van de data.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 23 april 2021'

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren		0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Hermelijn	Zoogdieren		0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën		1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren		1 - 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren		1 - 5 km
Dennenorchis	Vaatplanten		1 - 5 km
Edelhert	Zoogdieren		1 - 5 km
Eekhoorn	Zoogdieren		1 - 5 km
Egel	Zoogdieren		1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten		1 - 5 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
grote vos	Dagvlinders		1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen		1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Kluwenklokje	Vaatplanten		1 - 5 km
kommavlinder	Dagvlinders		1 - 5 km
Konijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen		1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
sleedoornpage	Dagvlinders		1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren		1 - 5 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km